

Total Pages – 4

M.A. RNLKWC-/SANS/SAN-301/22

2022

SANSKRIT

M.A. Third Semester End Examination - 2022

PAPER - SAN-301

Full Marks : 40

Time : 2 hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.
Candidates are required to give their answers in their own
words as far as practicable.
Illustrate the answers wherever necessary.*

[सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रदेयम्]

1. यथेच्छं प्रश्नचतुष्टयम् उत्तरत।

2×4=8

(i) द्रव्यस्य लक्षणं किम्? कति द्रव्याणि? कानि च तानि?

(Turn Over)

(2)

- (ii) सामान्यस्य लक्षणं किम्? सामान्यं कतिविधम्? कानि च तानि?
- (iii) समवायस्य लक्षणं किम्? कर्म कतिविधम्?
- (iv) मम्मटोक्तं काव्यलक्षणं लिखत। अस्फुटालङ्कारस्योदाहरणं दर्शयत।
- (v) तद्वान् शब्दार्थः इति केषां मतम्? बौद्धानां मते शब्दार्थः कः?
- (vi) 'वक्तृबोद्धव्यकाकूनाम्' इत्यत्र बोद्धव्यकाकुशब्दयोः अर्थः लेख्यः।

2. यथानिर्देशम् उत्तरत -

क. यथाभिलाषं द्वौ समाधत्त।

4×2=8

- (i) टीकां लिखत - अलौकिकसन्निकर्षः।
- (ii) टीकां लिखत - समवायः।
- (iii) टीकां लिखत - कारणम्।

(3)

ख. अनुप्रियं द्वौ उत्तरत।

4×2=8

- (i) काव्यप्रकाशस्य मङ्गलश्लोकं व्याख्यात।
- (ii) 'तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित्' इति श्लोकांशं व्याख्यात।
- (iii) 'संकेतितश्चतुर्भेदो जात्यादिर्जातिरेव वा' श्लोकांशं व्याख्यात।

3. यथानिर्देशं समाधेयम्-

8×2=16

क) मुक्तावलीदिशा मङ्गलवादं प्रपञ्चयत।

अथवा

भाषापरिच्छेददिशा प्रत्यक्षस्वरूपं निरूपयत।

(4)

ख) कति काव्यप्रयोजनानि ? कानि च तानि ? सोदाहरणं तानि वर्णयत ।

अथवा

का नाम लक्षणा ? सा कतिधा विभज्यते ? विभागान् सोदाहरणं विवृणुत ।
